

17. listopad - kam jsme dospěli?

Nadáváme na stát, ale v okamžiku, kdy máme problém nebo jen zestárneme, považujeme za jeho povinnost, aby nám prostřednictvím svých institucí pomohl.

Spíláme u piva vládám na všech úrovních správy země, ale přitom jsme poslední plnohodnotná demokracie z postkomunistických zemí střední Evropy. A můžeme tak jakéhokoli politika v klidu vyměnit při nejbližších volbách. Anebo sebevědomě sami kandidovat, abychom prosadili své vlastní vize.

Zlořečíme Evropské unii, ale současně automaticky konzumujeme všechny výhody, které nám poskytuje.

Stěžujeme si na kdejaké údajné omezování, ale přitom se opíráme o všechna občanská práva, jaká si lze vůbec představit.

Dokážeme si bezděčně nárokovat prakticky cokoli, ale ke svým povinnostem se hlásíme jen sporadicky. Jedno bez druhého však nedává smysl.

Cítíme se nevyslyšeni, přestože mnohdy nadužíváme všeobecné svobody slova k šíření bludů. A nikdo nás za to samozřejmě ani netrestá.

Považujeme se za chudé, třebaže většina z nás se má prokazatelně daleko lépe než kdokoli z našich předků za celou dobu české státnosti. Žehráme na drahotu, ačkoli máme fakticky bezplatnou celou řadu nákladných veřejných služeb - školství, zdravotnictví i sociální služby. A považujeme dokonce za správné, že za ně ze svého platíme jen zlomek jejich skutečné hodnoty (této navyklosti z komunismu se ovšem nehodláme za žádnou cenu vzdát).

Dokážeme ale také jako společnost rozpoznat, kdy je potřeba účinně pomáhat slabým a potřebným. I když nám často tyto akty skutečného milosrdenství bohužel nevydrží příliš dlouho.

Považujeme už takřka za normální strukturální systémovou korupci, která rozežírá náš správní i politický systém. A umožňuje různým predátorským skupinám odčerpávat stamilióny, které pak ve veřejné sféře chybí.

Etiku a mravy vnímáme málem jako slabost, nebo se jejich hlasatelům dokonce veřejně vysmíváme - pravdoláskař, sluníčkář.

A závidíme. Hlavně úspěch druhých. Přitom se většina z nás může vlastní pílí dopracovat k těmž.

Všechno začíná u každého z nás. Demokracie je jediný systém vládnutí, který je závislý na aktivitě a činorodosti jednotlivých členů společnosti. A poskytuje k tomu téměř bezbřehý prostor. Jací budeme sami, taková bude naše společnost, naše instituce. Sebeklam nebo

sebevědomí, pýcha nebo zdravá sebereflexe, lež nebo pravda. Každý si může vybrat. I o tom je svoboda. Už 34 let. Neměnil bych.
17/11/2023